

Nejčastější zjištění u příjemců dotací

Auditní orgán

odbor v Ministerstvu financí

funkce dána nařízeními EU

Fondy EU

- audit systému, audit operací a audit účtů
- cíl - poskytnout EK nezávislé ujištění, pokud jde o účinné fungování systémů řízení a kontroly a legalitu a správnost výdajů zahrnutých do účtů předložených EK
- vypracováváme a předkládáme EK výrok auditora a výroční kontrolní zprávu

Národní plán obnovy

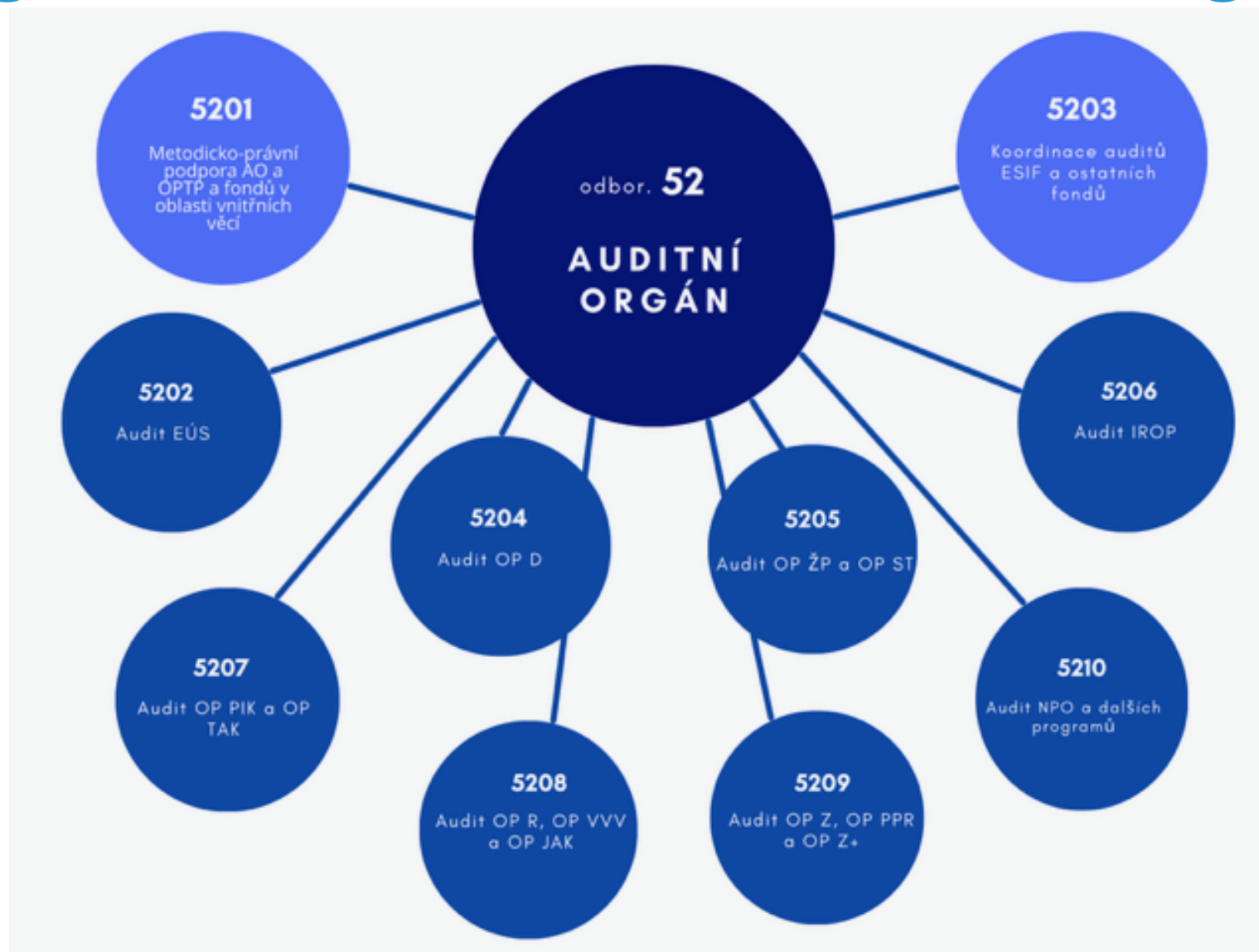
- audit systému a testování věcné správnosti
- cíl poskytnout EK nezávislé ujištění, že milníky a cíle předkládané v žádosti o platbu jsou úplné, správné a spolehlivé a nastavené řídicí a kontrolní systémy jsou účinné a efektivní

Další auditované prostředky poskytnuté z:

- Finančních mechanismů EHP a Norska
- Druhého švýcarského příspěvku
- Azylového a migračního fondu a Fondu pro vnitřní bezpečnost
- Fondu solidarity

Organizační struktura Auditního orgánu

Auditní orgán

Co neděláme

neaudituje
hospodaření
auditované
organizace

Auditní orgán ≠
Interní audit

není správcem
daně,
neprovádí
daňovou
kontrolu

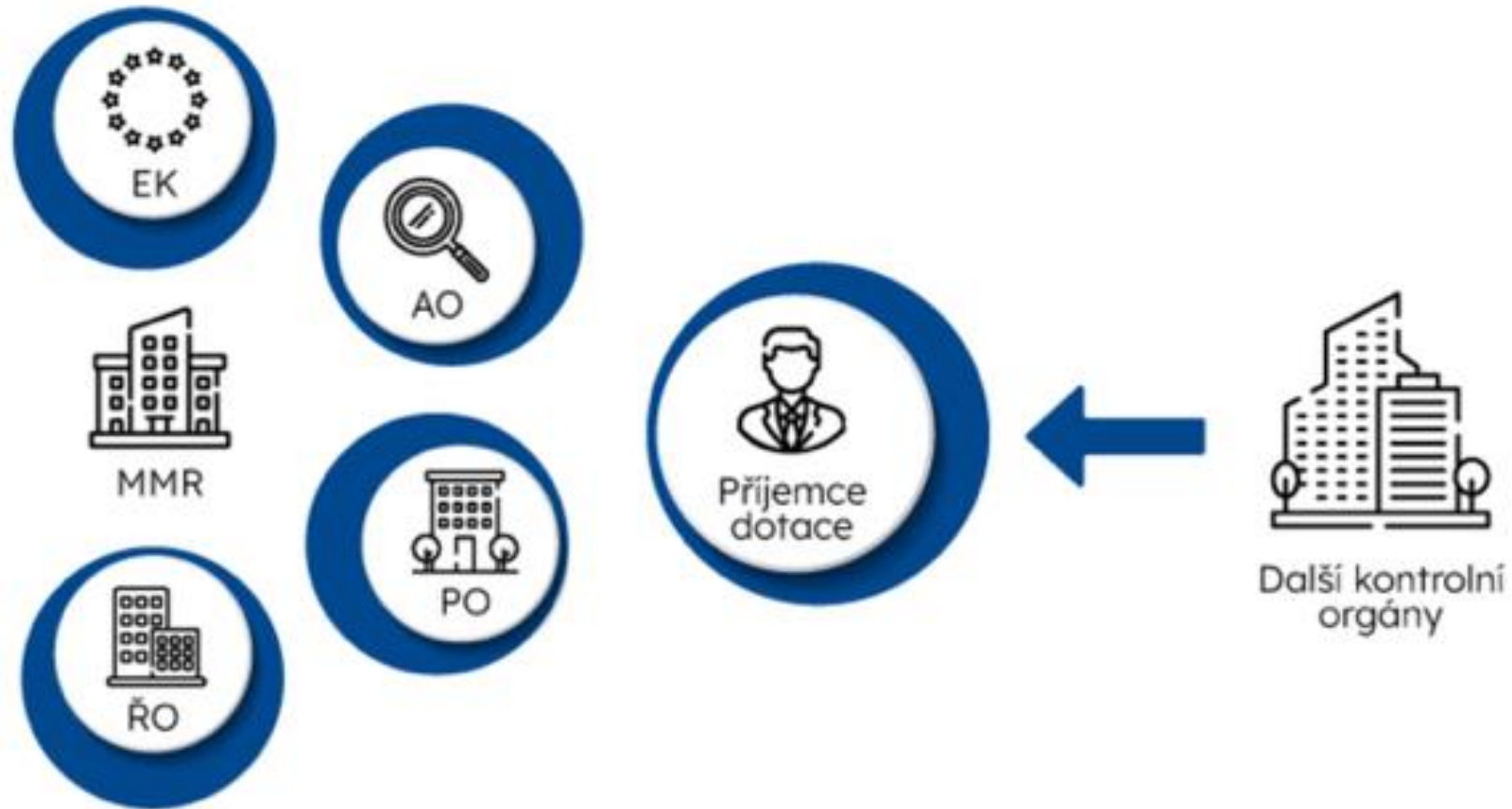
není detektivem
a policistou

není nástrojem
vyřizování
konkurenčního
boje

není
zodpovědný za
odhalování
podvodů a
trestního
jednání

Implementační struktura fondů EU

Kontroly ŘO vs. audit AO

Kontroly prováděné poskytovatelem dotace – řídicí orgán

- ŘO zajišťuje finanční řízení a kontrolu programu 1. stupně
- primární a nejpodstatnější část kontrolní pyramidy
- kontroly v rámci celého životního cyklu projektu, tj. předběžné, průběžné a následné

Audity prováděné Auditním orgánem

- AO zajišťuje kontrolu 2. stupně
- poskytuje EK ujištění, že výdaje deklarované EK jsou legální a správné
- ověřuje účinnost fungování řídicích a kontrolních systému jednotlivých programů
- audity probíhají ex-post

Druhy auditů

Audit systému

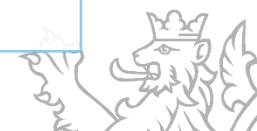
- účel: ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu
- auditovaný subjekt: ŘO/ZS, PCO/PO, NOK

Audit operace

- účel: ověřit legalitu a správnost výdajů vykázaných Komisi
- auditovaný subjekt: příjemce dotace

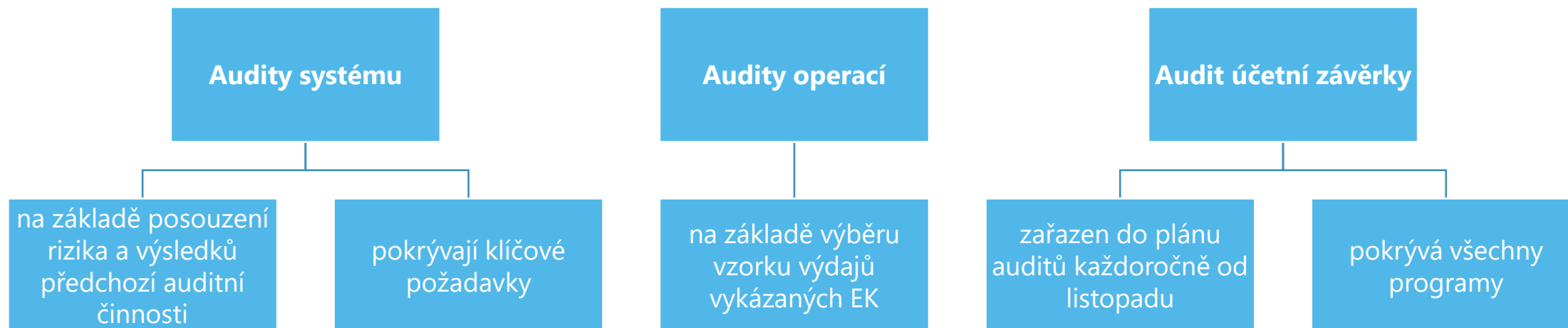
Audit účetní závěrky

- účel: poskytnout EK přiměřenou jistotu o úplnosti, přesnosti a věrohodnosti účtů
- auditovaný subjekt: PCO/PO

Plánování auditů

Roční plán auditů zpracováván na kalendářní rok zpravidla v lednu s tím, že audity operací jsou plánovány na pololetí, tj. v červenci/srpnu dochází k doplnění ročního plánu auditů o plánované audity operací na 2. pololetí daného roku.

Výběr vzorku pro audit operací

vzorek musí být
reprezentativní a zakládat se
na statistických metodách
výběru vzorků

výběr vzorku je prováděn v IS
APAO většinou za použití
statistické metody MUS

základní populace – žádosti
o platbu / projekty

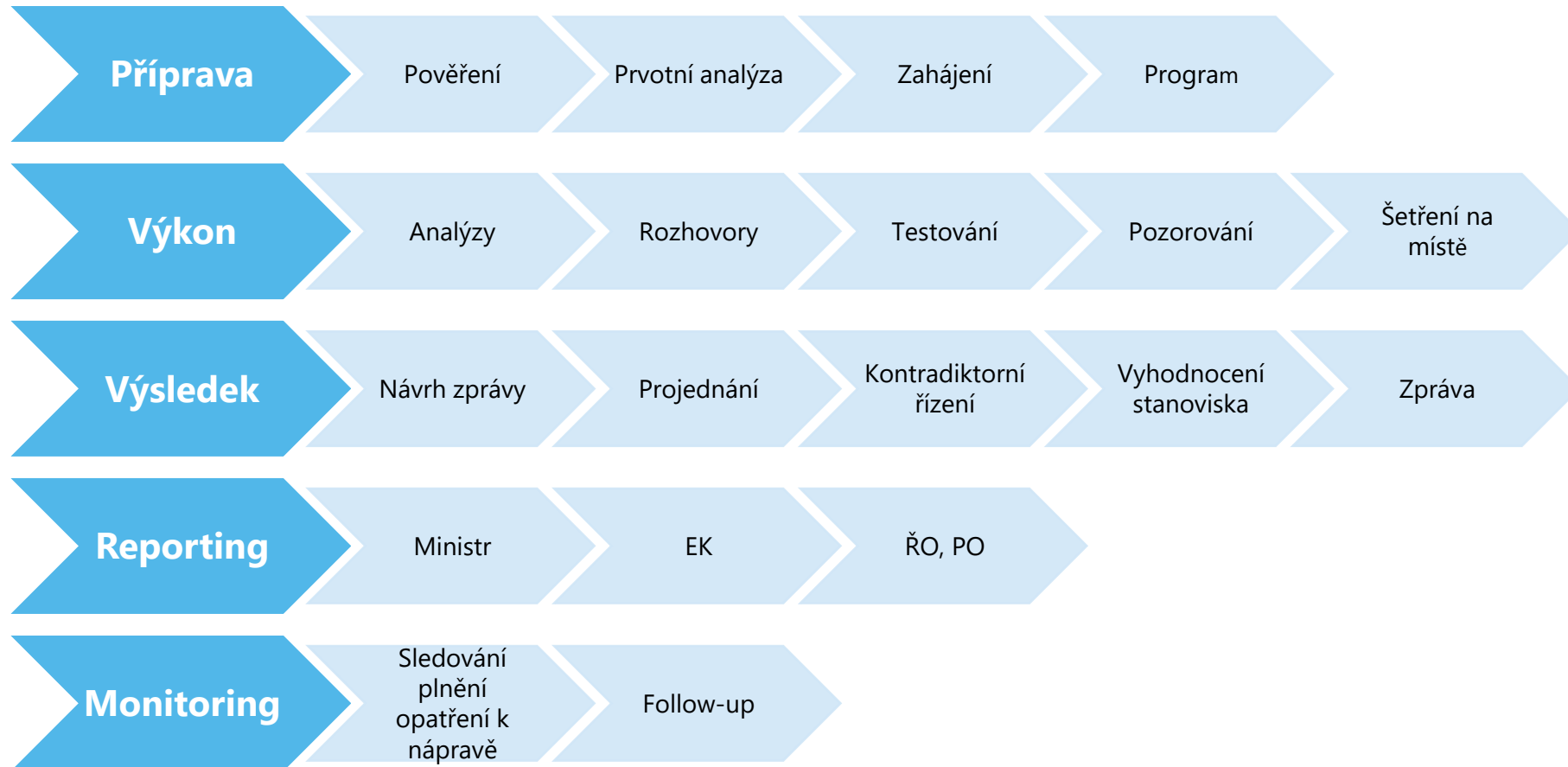
obsahuje-li základní soubor
méně než 300 jednotek,
může být na základě
odborného úsudku použita
metoda nestatistického
výběru vzorků

vždy musí být zajištěn
náhodný výběr

Jdeme k Vám na audit

Jdeme k vám na audit | Ministerstvo financí ČR

Zjištění z auditů

Audit systému

- akční plán - AO dává doporučení, auditovaný subjekt přijímá nápravná opatření
- vliv na hodnocení ŘKS

Audit operace

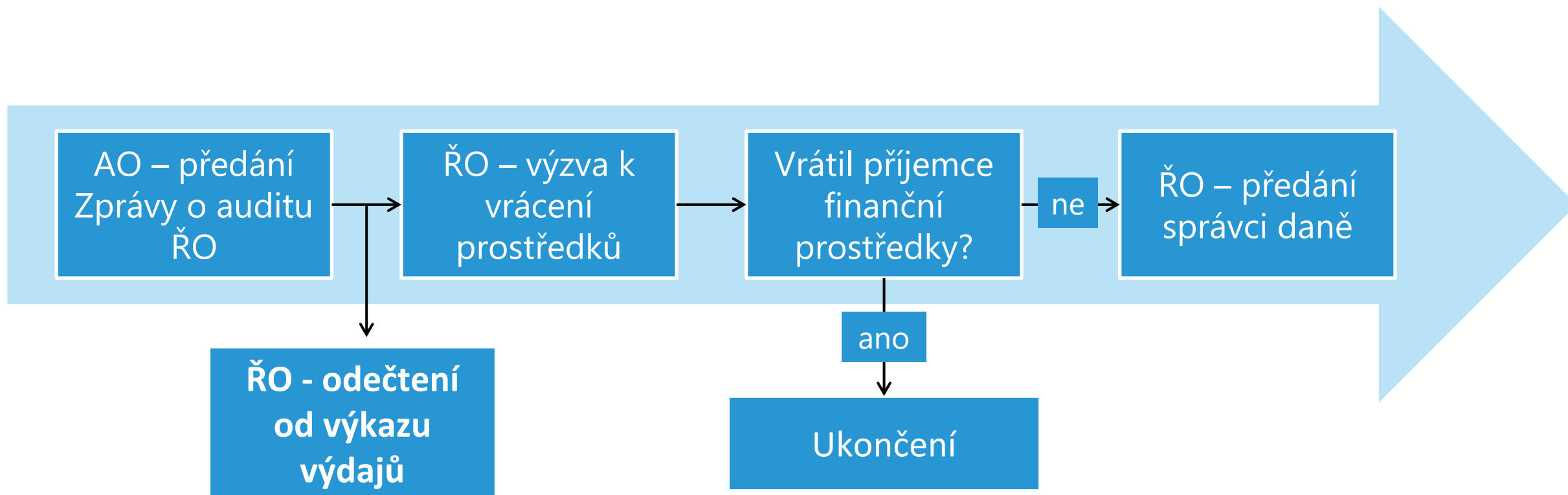
- zjištění bez finančního dopadu / zjištění s finančním dopadem
- finanční oprava – oblast VZ dle Rozhodnutí Komise C(2019) 3452, mimo oblast VZ dotčená částka nebo sazba dle právního aktu
- extrapolace výsledků – i malá finanční oprava může ovlivnit celkovou chybovost programu

Audit účetní závěrky

- dtto audit systému

Audit operace – vymáhání ze strany ŘO

Audit operace – vymáhání správcem daně

Jedná se podle správce daně o
porušení rozpočtové kázně?

→ ano →

Platební výměr

Výrok auditora a Výroční kontrolní zpráva

Výrokem
auditora AO
potvrzuje, zda

- účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz
- výdaje uvedené v účetní závěrce jsou legální a správné
- systém řízení a kontroly funguje řádně
- typy výroku: bez výhrad / s výhradou / záporný / nevydání výroku

Přílohou je Výroční
kontrolní zpráva,
která obsahuje mj.

- hlavní zjištění auditů, včetně zjištění ohledně nedostatků v systémech řízení a kontroly
- navrhovaná a provedená nápravná opatření

Oba dokumenty se předkládají
EK do 15. 2. roku $n+1$, případně
do 1. 3. roku $n+1$ v návaznosti
na žádost podanou EK

Dotazy na Auditní orgán

Kontroluje AO režijní náklady?

- Podle **podmínek výzvy** - většinou max. 15% z osobních výdajů, způsobilé místně, časově, jedná se o výdaje, u nichž je obtížné přesně určit částku, kterou lze přičíst konkrétnímu projektu.
- Nesmí pokrývat jinak nezpůsobilé přímé výdaje. **AO dokladově nekontroluje** - může ověřit vazbu na účetní evidenci příjemce. AO nekontroluje režijní výdaje z hlediska PpVD či ZZVZ.

Jaké jsou podmínky pro home office?

- **Pravidla pro žadatele a příjemce-obecná část:** projekt musí být realizován na území ČR s výjimkou hlavního města Prahy. **Místem realizace** se rozumí místo, kde probíhá / bude probíhat **fyzická realizace projektu**, a kde budou vynaloženy výdaje z fondů EU. Příjemce může projekt realizovat na více místech, v takovém případě v Žádosti o podporu označí za místa realizace všechna tato místa.
- **Místo výkonu práce** uvedené v pracovní smlouvě či v dohodě o pracovní činnosti/provedení práce musí být ve **schváleném místě realizace projektu**.
- **Výzva Aplikace I, 10b)** - Rozhodující pro posouzení místní přijatelnosti není sídlo žadatele (příjemce), nýbrž skutečné místo realizace projektu.

Jsou způsobilé odměny?

- Způsobilým výdajem jsou: **hrubá mzda, plat nebo odměna z dohod zaměstnanců** pracujících na projektu včetně náhrad, resp. příplatků či jiných benefitů, které zaměstnanci náleží na základě právního předpisu, kolektivní smlouvy/dohody nebo vnitřního předpisu zaměstnavatele - např. za dovolenou, práci přesčas, práci ve svátek, dále **odměny/prémie za činnosti s projektem související** apod.
- Výzva Aplikace I OP TAK ale např. již pracuje pouze s termínem "Hrubá mzda" který zahrnuje i odměny. AO zastává stanovisko, že **způsobilé jsou pouze odměny s projektem související**.

Lze poskytnout dotaci, když je žadatel podnikem v obtížích a matka mu chce pomoci?

Žadatel je PvO	Skupina je PvO	Lze poskytnout podporu
NE	NE	ANO
NE	ANO	NE
ANO	ANO	NE
ANO	NE	ANO, pokud před poskytnutím podpory poskytnou žadateli nezbytné prostředky, aby žadatel kritéria nenaplňoval
ANO	NE	NE, pokud před poskytnutím podpory ne poskytnou žadateli nezbytné prostředky, aby žadatel kritéria nenaplňoval

Změny v projektu

Je z hlediska auditu nezbytné, aby **jakékoli změny** týkající se termínu nebo místa konání networkingové akce podléhaly změnovému řízení, pokud je **zachován počet akcí** dle indikátoru a **nemění se účel ani charakter** aktivity?

- **Ano**, jakékoliv **změny v projektové žádosti** včetně projektového záměru **je nutné vypořádat ve změnovém řízení** dle Pravidel pro žadatele a příjemce – obecná část. Dle tabulky typů změn v Pravidlech se jedná o změnu pořízených předmětů a služeb oproti původnímu plánu – bez dopadu do rozpočtu/s dopadem do rozpočtu. Žádost o změnu příjemce podává nejpozději 14 dnů před uplynutím lhůty, ve kterém má být povinnost splněna

Je nezbytné o změnu žádat vždy **před provedením změny**, i když je často nutné reagovat velmi rychle, aby příjemce nepřišel o možnost účasti na akci?

- Dle Rozhodnutí musí **žádost o změnu příjemce vždy podat** tak, aby poskytovatel mohl o této **žádosti rozhodnout před jejím skutečným provedením**.

NEJČASTĚJŠÍ A TYPOVÁ POCHYBENÍ

Oblast veřejných zakázek

Uvedení obchodních názvů v zadávací dokumentaci

- V zadávací dokumentaci byly uvedeny **konkrétní obchodní názvy výrobků**
- Tyto odkazy představovaly cca **19,9 % hodnoty nabídky** vítězného uchazeče.
- Použití konkrétních značek je **v rozporu s Pravidly pro výběr dodavatelů**
- I když zadavatel obecně připustil možnost rovnocenných řešení, **nesplnil povinnost stanovit technické podmínky bez odkazů na značky**, pokud je to možné.
- Postup mohl **omezit okruh potenciálních uchazečů** a tím i soutěž o zakázku.

Závěr AO: diskriminační nastavení zadávacích podmínek

Zakázka „šitá na míru“

- Předmětem veřejné zakázky byla dodávka mikrovlnné spalovací pece.
- Zadávací dokumentace obsahovala technické parametry:
 - čas potřebný na zchlazení plně naloženého rotoru z 180 °C na 70 °C musí být kratší než 10 min
 - objem prostoru v mikrovlnném systému musí být menší než 7 litrů
 - prázdný rotor musí vážit méně než 3 kg
 - rotor se zkumavkami musí vážit méně než 5 kg
 - rozkladné zkumavky se Smart Vent technologií musí být dostupné pro bezpečný rozklad většího množství vzorků až do 2g
 - rozkladné zkumavky musí být chlazené prouděním vzduchu vně rotoru
 - mikrovlnný systém musí mít Directed Multimode Cavity.
- Bylo zjištěno, že byl poptáván výrobek Multiwave GO konkrétní firmy Anton Paar GmbH.

Závěr AO: diskriminační vymezení předmětu zakázky.

Diskriminační nastavení technických kvalifikačních předpokladů

- V zadávací dokumentaci zadavatel požadoval prokázání **technické kvalifikace** prostřednictvím doložení seznamu úspěšně realizovaných zakázek za poslední 3 roky, z nichž minimálně 3 zakázky musí být v hodnotě do 4 000 000 Kč.
- **Omezení hodnoty maximální hodnoty referenční zakázky** nemá dle závěrů AT žádné věcné opodstatnění s ohledem na charakter poptávaného plnění. **Jedná se o omezující podmínku** ve vztahu k potenciálním uchazečům
- Zakázku, která zcela nedůvodně omezuje rozsah možností pro prokazování technické kvalifikace dodavatele. Omezení hodnoty referenčních zakázek mohlo mít odrazující **vliv na potenciální uchazeče a mohlo omezit počet podaných nabídek**.

Závěr AO: diskriminační vymezení předmětu zakázky

Podstatná změna smlouvy

- V zadávací dokumentaci byl jako jedno z **hodnotících kritérií stanoven termín dodání/zhotovení díla.**
- **Nejvyšší počet bodů** obdržela nabídka s **nejkratším termínem dodání.**
- V době realizace zakázky došlo k **uzavření dodatku ke smlouvě**, jehož předmětem bylo **prodloužení termínu zhotovení/dodání díla bez objektivních důvodů.**
- Přehodnocením předložených nabídek bylo zjištěno, že v případě, kdy by v původní zadávací dokumentaci byl termín dodání/zhotovení díla stejný jako dle dodatku ke smlouvě s vítězným účastníkem, stal by se **vítězem jiný účastník.**

Závěr AO: podstatná změna smlouvy, která by mohla rozšířit okruh účastníků.

Podstatná změna smlouvy

- V závazném vzoru kupní smlouvy (příloha zadávací dokumentace) byla stanovena **smluvní pokuta 0,03 %** z příslušné ceny dodávky za každý den prodlení.
- Předmět zakázky měl být výrobně ukončen, řádně odzkoušen a předán spolu s předepsanými průkazy způsobilosti.
- Zadavatel v průběhu realizace zakázky **uzavřel s dodavatelem dodatek** ke Smlouvě, ve kterém bylo dodatečně stanoveno, že kupující nemůže po prodávajícím požadovat smluvní pokutu za dobu, kdy bude předmět zakázky dodán, ale provozován ve zkušebním provozu.
- Dodavatel byl zvýhodněn, protože nemusel hradit smluvní pokutu, ačkoliv nesplnil původní zadávací podmínky, tj. předání dodávky včetně souvisejících průkazů technické způsobilosti (předmět zakázky provozovaný ve zkušebním provozu neměl vydaný průkaz způsobilosti).

Závěr AO: podstatná změna smlouvy, která by mohla rozšířit okruh účastníků.

Střet zájmů člena výběrové komise ve výběrovém řízení

- Ve výběrovém řízení byla podána pouze **1 nabídka – společnost A**
- Člen komise (Ing. XY) **potvrdil** čestně nepodjatost, **ale**: byl zároveň **jednatel společnosti B**, která je **z 50 % vlastněna společností A** (ta podala nabídku a zakázku získala)
- Komise pro otevírání a hodnocení nabídek měla 5 členů
- Tím byl ohrožen požadavek na nestrannost a nezávislost dle Pravidel pro výběr dodavatelů
- **Zadavatel** neodhalil střet zájmů ani nepřijal nápravná opatření
- **Společnost A** získala zakázku, ačkoliv komisi posuzoval člen ve střetu zájmů

Závěr AO: neoznámený střet zájmů může vést až k finanční korekci 100 %

Střet zájmů ve výběrovém řízení

- VŘ na nákup pokročilého SW, včetně implementace
- **Střet zájmů** mezi osobou pověřenou administrací projektu (plná moc + smluvní zajištění administrace VŘ) a skutečným majitelem vítězného uchazeče **společnost A**
- Jedna a tatáž osoba měla pravomoc zastupovat zadavatele ve všech právních úkonech a tím i přímý ekonomický zájem na vítězství **společnosti A**.
- V řízení byla podána pouze 1 nabídka – od **společnosti A**.
- Tím byl ohrožen požadavek na nestrannost a nezávislost dle Pravidel pro výběr dodavatelů
- **Zadavatel** neodhalil střet zájmů, nezajistil nestrannost výběrového řízení ani nepřijal nápravná opatření. **Společnost A** získala zakázku, ačkoliv komisi posuzoval člen ve střetu zájmů

Závěr AO: neoznámený střet zájmů může vést až k finanční korekci 100 %

Zadání zakázky na výběr dodavatele bez soutěže (1)

- Výběrové řízení zadáno **vybranému uchazeči na základě neregulérního procesu**.
- U 2 (Indie a USA) ze 3 doložených nabídek **nebyly společnosti**, které měly nabídky podat.
- Internetové stránky uchazečů byly **nefunkční nebo zastaralé**.
- Předložená e-mailová komunikace byla **neexistující nebo padělaná**.
- Společnosti uvedené v nabídkách **účast na VŘ odmítly**.
- E-mailové adresy uchazečů byly **přesměrovány na adresu auditovaného zadavatele**, prokazující propojení.
- Některé nabídky a dokumenty byly označeny samotnými externími subjekty jako **padělky**.

Zadání zakázky na výběr dodavatele bez soutěže (2)

Dopady na projekt:

- Zakázka nebyla zadána regulérně, **nedošlo k reálné soutěži** o nejvýhodnější nabídku.
- Zadavatel porušil **Pravidla pro výběr dodavatelů a podmínky dotace**.
- Stejná nesrovnalost může postihnout **další etapy projektu a jiné projekty zadavatele od roku 2013**.

Závěr AO: podezření na podvod a nezpůsobilé výdaje ve výši 100%

NEJČASTĚJŠÍ A TYPOVÁ POCHYBENÍ

Oblasti mimo veřejné zakázky

Spřízněné osoby podle Výzvy (GBER)

- **Projekt finanční nástroj / Úvěr:** úvěr na rozvoj centra sdílených služeb, částka 4,2 mil. Kč, finanční příspěvek max. 645 tis. Kč (de minimis / GBER)
- Úvěr poskytnut na koupi nemovitosti od **spřízněného prodávajícího** (rodinný vztah nepřímý – strýc/synovec).
- Podmínky Výzvy: **majetek musí být pořízen od osob nespřízněných s příjemcem podpory.**
- Vztah mezi příjemcem a prodávajícím = nepřímá příbuzenská vazba → považováno za spřízněnost.
- Posudek nemovitosti odpovídá kupní ceně. Posuzována byla i případná ekonomická vazba.

Závěr AO: porušeny podmínky Výzvy (spřízněné osoby), výdaj není způsobilý.

Neprokázaní účelnosti a hospodárnosti výdaje

- V žádosti o platbu zahrnuty **dvě faktury za vypracování energetického posudku (EP)**:
 - 50 tis. Kč (za zpracování povinných příloh k žádosti o dotaci při předání energetického posudku)
 - 300 tis. Kč (za zpracování povinných příloh k žádosti o dotaci o 1,5 roku později - nejasná fakturace)
- Skutečná cena za zpracování EP doložená subdodavatelem: 2 × 40 tis. Kč
- Příjemce nedoložil přímou vazbu mezi fakturovanou částkou a skutečně provedenými pracemi
- **Nepřiměřenost ceny** – několikanásobek ceny obvyklé u srovnatelných projektů
- Porušení principů **účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti** dle podmínek Rozhodnutí

Závěr AO: nezpůsobilé výdaje ve výši 270 tis. Kč

Nezpůsobilý výdaj – zaškolení pracovníků

- V rámci dodávky stroje příjemce zahrnul do způsobilých výdajů zaškolení obsluhy
- Výdaje byly vyfakturovány podle Kupní smlouvy
- Podle výzvy – Úspory energie je způsobilý **dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek**
- Do **pořizovací ceny majetku** bylo zahrnuto zaškolení pracovníků
- Dle § 47 odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 500/2002 Sb. **nejsou** součástí pořizovací ceny **náklady na zaškolení obsluhy**.

Závěr AO: nezpůsobilé výdaje ve výši zaškolení pracovníků

Porušení pravidel veřejné podpory GBER – nesplnění statutu MSP (1)

- Podpora určena **jen pro malé a střední podniky (MSP)** dle nařízení GBER.
- Auditovaný subjekt se deklaroval jako **střední podnik**, ale:
 - **nebyly zahrnuty všechny propojené subjekty** (společnosti a blízké osoby).
 - **dlouhodobé a systematické využívání agenturních zaměstnanců** namísto kmenových
- Agenturní zaměstnanci zajišťovali **trvalou a klíčovou činnost podniku**, nahrazovali kmenové zaměstnance a tvořili většinu pracovní síly (cca 90 %)
- **Personální, majetkové a hospodářské propojení** mezi auditovaným subjektem a agenturou práce
- Přes formální snížení počtu kmenových zaměstnanců, **podnik materiálně zůstal velký**.

Porušení pravidel veřejné podpory GBER – nesplnění statutu MSP (2)

- Systematické využití agenturních zaměstnanců **obchází definici MSP** a účel GBER.
- Dle judikatury SDEU (C-232/20, C-681/18) **opakovaná přidělení agenturních zaměstnanců k dlouhodobé činnosti** mohou být považována za zneužití.
- Auditovaný subjekt **nesplňuje podmínky MSP**, protože agenturní zaměstnanci by měli být započítáni do počtu zaměstnanců pro účely definice MSP.
- **Dopad na projekt: 100% nezpůsobilost výdajů.**

Závěr AO: výzva byla určena pro MSP, příjemce neměl získat dotaci, protože nepodnikal v dané oblasti, nezpůsobilé výdaje ve výši 100% dotace.

Uvedení nepravdivých údajů v Žádosti o podporu a v žádostech o změnu projektu (1)

- **Auditovaný subjekt (AS):** soukromá firma v oblasti letectví
Projekt: vývoj AI pro predikci chování pilota a zvýšení bezpečnost.
- AS předkládal **nepřesné a nedoložené údaje** v žádosti a Podnikatelském záměru.
- Tým AS **minimální**, bez zkušeností v letectví a AI; plánované centrum nebylo zřízeno.
- Externí hodnocení projektu bylo **rozporuplné**:
 - Odborník 1: projekt podporoval (75/100)
 - Odborník 2: projekt označil za nezpůsobilý (29/100)
- AS deklaroval spolupráci s univerzitami a partnery, **skutečná spolupráce nebyla potvrzena**.

Uvedení nepravdivých údajů v Žádosti o podporu a v žádostech o změnu projektu (2)

- Finanční údaje a náklady na výzkum **nebyly doloženy průkaznými podklady**.
- Projekt byl **realizován externími dodavateli**, navzdory tvrzením o vlastních kapacitách AS.
- Předpokládaný vývojový tým a harmonogram **neodpovídaly realitě**.
- AS deklaroval historii a partnery firem, **které byly v insolvenci nebo neaktivní**.
- Podklady pro změny projektu a termín dokončení **nebyly doloženy**.
- AS předkládal **nepřesné a nedoložené údaje** v žádosti a Podnikatelském záměru.
- **Shrnutí:**
 - Podmínky projektu a údaje v žádosti **neodpovídaly skutečnosti**.
 - Výsledky projektu **neodpovídaly deklarovaným cílům**.
 - Riziko **nesprávného využití finančních prostředků** bylo vysoké.

Závěr AO: podezření na podvod, 100% nezpůsobilých výdajů

Nezpůsobilé výdaje na pořízení lisů

- Příjemce pořídil v rámci projektu automatickou linku včetně tří lisů.
- Na základě veřejné zakázky byla uzavřena smlouva, ve které se dodavatel zavázal dodat celou linku, přičemž všechny komponenty měly být nové.
- Při kontrole na místě byla zjištěno, že lisy zabudované do linky byly viditelně opotřebované a neodpovídaly deklarované délce jejich užívání. Na jednom z lisů byla nálepka OPPI a na řídicím panelu vedle se nacházel jednatelem společnosti podepsaný plán čištění stroje, který byl datován ke dni předcházejícímu předání linky dle předávacího protokolu.
- Příjemce ve vysvětlení připustil, že lis byl pořízen v rámci projektu OPPI a nebyl součástí dodávky a že výrobní linka byla sestavena z nových komponentů a následně doplněna stávajícími komponenty, které nebyly předmětem zakázky pro zvýšení vytíženosti robotů a zvýšení celkové kapacity a rentability výroby.

Závěr AO: podezření na podvod, výdaje na pořízení lisů byly nezpůsobilé.

Doporučení na závěr

Využívat možnosti konzultací s ŘO, ZS i AO

Spoléhat se na sebe a kontrolovat výstupy poradenských společností

Seznámit ŘO se všemi změnami v projektu

Uchovávat veškerou dokumentaci související s projektem

Mít pro každý krok v projektu oporu v pravidlech a legislativě

Otevřeně komunikovat

Kde najít další informace?

Web AO

- podrobnější vysvětlení,
- praktické informace (video s avatarkou Viki – Jdeme k Vám na audit, slovník pojmů, otázky a odpovědi, dobrá praxe)

LinkedIn AO

- informace o seminářích a aktivitách Auditního orgánu,
- stručná vysvětlení vybraných témat a pojmů z auditní praxe

DOTAZY, DISKUZE

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Web: Auditní orgán | Ministerstvo financí ČR

E-mail: info.AO@mfcz.cz
jiri.frydecky@mfcz.cz

Ministerstvo financí
České republiky

